

Inhoud

- [Gerard Walschap. Literair erfgoed](#)
- [Pastoraal in de grootstad. Archief De Loodsen Trefpunt Solidariteitspastoraal Antwerpen](#)
- [Nieuwe publicaties van Lode Wils en Harry Van Velthoven. Voorstelling in KADOC](#)
- [De diplomatie van het Vaticaan. Seminarie van Olivier Sibbe](#)

Gerard Walschap Literair erfgoed

Schrijver [Gerard Walschap](#) (1898-1989), die 25 jaar geleden overleed, is terug van nooit echt weggeweest. Sinds eind vorige week staat Klara-presentatrice Annemie Tweepenninckx op de planken met "[Nog zoveel dat ge aan niemand kunt vertellen](#)". Die theateervoorstelling focust op de vrouw in Walschaps werk en in het bijzonder op Adelaide, het hoofdpersonage van zijn gelijknamige roman. In interviews verwijst Tweepenninckx naar het gevecht van de auteur tegen heel wat taboes, die mee door de katholieke kerk werden ingegeven. Hoewel Walschap pas in 1940 met *Vaarwel dan* officieel afscheid nam van het katholicisme, was hij voordien al omstreden in katholieke milieus, waarin hij weliswaar als schrijver en redacteur van culturele tijdschriften en als lid van de Pelgrimbeweging nadrukkelijk meedraaide.

Daarvan zijn vele sporen terug te vinden in KADOC. Uiteraard bevinden zich in de [erfgoedbibliotheek](#) talrijke uitgaven van Walschaps omvangrijke oeuvre, maar ook de tijdschriften *Het Vlaamsche Land* (1919-1926), waarvan hij redactiesecretaris was, en vooral *Hooger Leven* (1926-1938). Dat "algemeen Vlaamsch cultureel weekblad", uitgegeven door de abdij van Averbode, werd jarenlang mee door Walschap geleid. Hij verzorgde er de rubrieken "Kunst en Letteren" en "Tooneel" en publiceerde er eigen literaire bijdragen.

Walschap is ten onrechte iets minder bekend als toneelauteur en -criticus. Daarover bevinden zich in KADOC interessante bronnen, onder meer in het [archief van Ast Fonteyne](#), maar vooral in dat van het [Vlaamsche Volkstooneel](#). Sommige stukken die hij schreef of vertaalde, werden door het VVT opgevoerd. Met VVT-secretaris [Jan Boon](#) hield Walschap ook later contact. Toen Boon directeur-generaal was van de BRT, vroeg hij Walschap scenario's te schrijven voor televisiespelen, zoals blijkt uit het [Boons archief](#). Ook over Walschaps betrokkenheid bij de Pelgrimbeweging, die de christelijke kunst in Vlaanderen op een hoger niveau wilde tillen, zijn in KADOC documenten te vinden, onder meer in het archief van [Dirk Vansina](#). Van hem tekende Walschap trouwens een portret, een wat minder bekend facet van zijn kunstenaarschap.

Naar aanleiding van de 25ste verjaardag van Walschaps overlijden presenteren we in onze pandgang een kleine selectie van het erfgoed dat zich over de auteur in KADOC bevindt.

[\[Terug naar inhoud\]](#)

Pastoraal in de grootstad Archief De Loodsen Trefpunt Solidariteitspastoraal Antwerpen

KADOC bewaart een schat aan archieven van kerkelijke en religieuze organisaties. Het Centrum streeft er bij de collectievorming naar om ook recente pastorale ontwikkelingen zorgvuldig te documenteren. Zo werd onlangs het archief van de vzw De Loodsen Trefpunt Solidariteitspastoraal Antwerpen in bewaring genomen.

In het kader van Antwerpen Culturele Hoofdstad van Europa in 1993 werd binnen de katholieke kerkgemeenschap van de Scheldestad actief nagedacht over de uitbouw van de grootstedelijke pastoraal. Om bestaande stadspastorale initiatieven te coördineren en

Gerard Walschap. Portret

te versterken en om beter te kunnen inspelen op de vele pastorale en sociale noden in de grootstad, werd onder impuls van geëngageerde gelovigen **De Loodsen** opgericht. Sindsdien coördineert de organisatie de werking van stadspastores en vrijwilligers en stimuleert ze de samenwerking tussen de meer dan 30 katholieke parochies in Antwerpen-Centrum, Berchem en Borgerhout. Ook is De Loodsen uitgegroeid tot de drijvende kracht achter tal van sociale projecten.

Het archief van De Loodsen bevat op de eerste plaats stukken over de geschiedenis en het bestuur van de vzw. Verder is de uitbouw van de stadspastorale werking ruim gedocumenteerd en zijn heel wat documenten over de samenwerking met de Antwerpse decanaten, parochiefederaties en parochies en met het Bisdom Antwerpen aanwezig. Ten slotte bevat het archief een schat aan informatie over de diverse projecten van de vzw en de thema's waarrond de organisatie actief is. Het gaat dan om stukken over armoedebestrijding, catechese, gezinspastoraal, interlevensbeschouwelijke dialoog, kerkasielwakes, opvang- en onthaalinitiatieven, Tochten van Hoop en Goede Vrijdagtochten, voedselbedelingen ...

Het **archief van De Loodsen** biedt een goed beeld van de geschiedenis van de organisatie en geeft onderzoekers de mogelijkheid om de ontwikkeling van de grootstedelijke pastoraal in de afgelopen decennia te bestuderen. Niet-privacygevoelige documenten kunnen geraadpleegd worden na toestemming van de bewaargever.

[\[Terug naar inhoud\]](#)

Goede Vrijdagtocht van de vzw De Loodsen Trefpunt Solidariteitspastoraal in Antwerpen

► **Nieuwe publicaties van Lode Wils en Harry Van Velthoven** Voorstelling in KADOC

Historici blijven actief, ook als ze met emeritaat zijn. De jongste 'telg' van Lode Wils (KU Leuven) heet "Onverfranst, onverduits?" en die van Harry Van Velthoven (HoGent) heeft "Scheurmakers & Carriëristen" als titel. Beiden stellen op 19 november hun nieuwe boek voor in KADOC. Hun collega Louis Vos (KU Leuven) leidt het gesprek.

In *Onverfranst, onverduits?* zet Lode Wils op een heldere wijze de evolutie van de Vlaamse Beweging tijdens de Eerste Wereldoorlog uiteen. Hij brengt Flamenpolitik, activisme en frontbeweging samen en analyseert hun ontstaan en evolutie. Hij schetst de impact van de Duitsers en de reactie van de bevolking en de flaminganten die niet in de collaboratie stapten.

In *Scheurmakers & Carriëristen* bestudeert Harry Van Velthoven voor het eerst de parallelle ontvoogdingsstrijd van christendemocraten en katholieke flaminganten (1890-1914). Hij zoekt naar overeenkomsten en verschillen en staat stil bij de wisselwerking tussen beide en hun strijd om de macht. Dit vernieuwend onderzoek steunt op literatuur, archieven en een grondige analyse van de wetgeving. De rijke iconografie in het boek komt deels uit de KADOC-collectie.

U bent van harte uitgenodigd op deze gratis voorstelling op woensdag 19 november om 19u30 in KADOC, Vlamingenstraat 39, 3000 Leuven. Na de voorstelling wordt u een drankje aangeboden. U kunt de **boeken** dan kopen en eventueel laten signeren door de auteurs ... U dient zich wel aan te melden bij ut.lambert@pelckmans.be.

[\[Terug naar inhoud\]](#)

Cover van de boeken van Lode Wils en Harry Van Velthoven

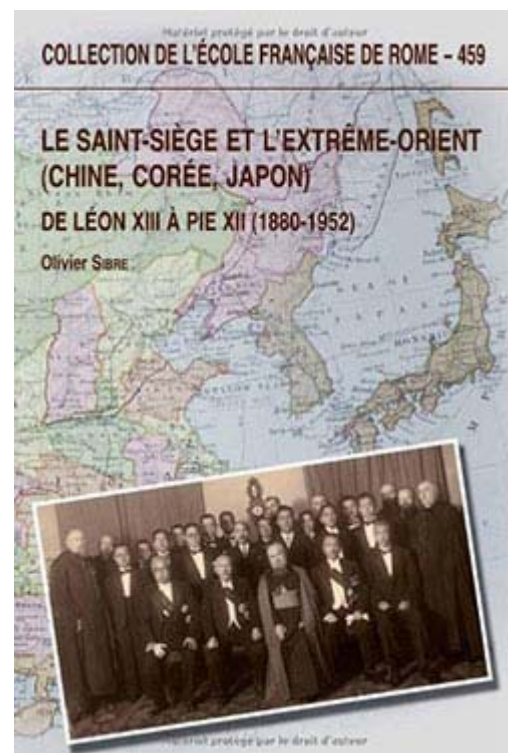
► **De diplomatie van het Vaticaan** Seminarie van Olivier Sibbe

Het Vaticaan, of beter nog de 'Heilige Stoel', is in diverse internationale gremia vertegenwoordigd en laat er regelmatig, voor en vaak meer nog achter de schermen, zijn

stem horen. Die pauselijke diplomatie is op 6 november de aanleiding van een seminarie van de Franse historicus **Olivier Sibre**. Hij is verbonden aan de Sorbonne in Parijs, waar hij in 2008 promoveerde over *Le Saint-Siège et l'Extrême-Orient (Chine, Corée, Japon), de Léon XIII à Pie XII (1880-1952)*, in 2012 gepubliceerd bij de École française de Rome.

Professor Sibre bestudeert vanuit diverse gezichtspunten (religieus, institutioneel, antropologisch en sociologisch) de evoluerende kenmerken van de pauselijke diplomatie en haar voornaamste actoren, zoals de nuntii, het staatssecretariaat, het pauselijk opleidingsinstituut enzovoort. In zijn seminarie zal hij ook aandacht besteden aan de methodologie die hij in zijn onderzoek hanteert.

Het seminarie vindt plaats op 6 november om 17 uur in KADOC. Deelname is gratis, maar inschrijving is verplicht via deze [webpagina](#).

Cover van de uitgegeven doctoraatsthesis van Olivier Sibre